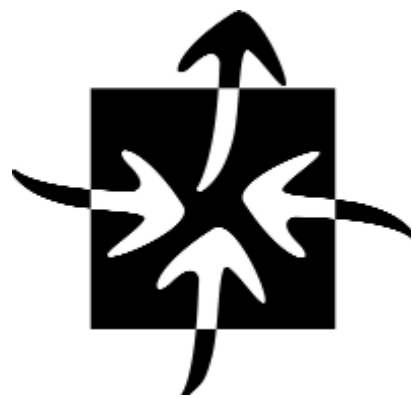




PARTICIPA, ACTUA I CANVIA

pàg. 7 i 8

Els reptes de l'educació



Un nen fa un exercici durant un taller d'estudi del Programa CROMA, que acompanya a infants en situacions difícils

L'educació juga un paper transcendental a la societat: no només estem formant els ciutadans i els treballadors del futur, sinó que l'escola contribueix a la igualtat d'oportunitats per a aquells nens i adolescents que es troben en situacions de desavantatge social. Els resultats de l'educació van més enllà de les

aules i afecten el món laboral, els projectes de futur de les persones i, en darrera instància, el teixit democràtic de la societat.

Segons dades de l'Institut Nacional de Calidad y Evaluación (INCE), gairebé la tercera part dels alumnes adolescents d'Espanya, estudiants d'ESO, obtenen qualifica-

cions negatives. En l'ensenyament mitjà un 32% dels alumnes repeteix curs, un 35% no acaba amb èxit segon d'ESO i el 48% no supera el batxillerat. A aquestes xifres, cal afegir-hi els resultats dels informes PISA (un estudi que avalua la comprensió lectora, la cultura matemàtica i la cultura científica dels alumnes de

15 anys), que situen Espanya per sota de la mitjana europea.

Quan s'assabenten d'aquests resultats, polítics, professors i pares es posen les mans al cap i comença l'allau de recriminacions, per buscar, una vegada i una altra, les causes possibles.

(Continúa a la pàgina 4)

Mar Garriga

La Mar, que tot just és diplomada en Educació Musical, parla sobre discapacitat i educació a través de la seva experiència a la UAB

pàg. 12

Camp de treball a Algèria

Coneix els camps de treball a Algèria del Projecte Algèria Universitats: l'apropament entre les dues ribes del Mediterrani

pàg. 6

Bandes Juvenils

Què hi ha de cert en la imatge que tenim de les bandes llatines del nostre país?

pàg. 3

I a més...

Banca ètica, economia amb valors

pàg. 3

Joves immigrants sense sostre

pàg. 2

**PARTICIPA
ACTUA
CANVIA**



EDITORIAL

Creiem en l'educació

L'escola ensenya matemàtiques, ciències naturals, llengua; però, sobretot, forma persones. Aquesta institució cabdal és un reflex del barri i de tota l'estructura social emmarcada en un món canviant, plural, complex i desigual. L'escola ha de procurar perquè els infants i joves, que provenen d'un entorn social i econòmic concret, creixin i es desenvolupin com a persones capaces de gestionar el seu futur.

L'escola no pot abarcar aquests reptes sola sinó que ho ha de fer amb la coresponsabilitat i la implicació de tots els agents socials (família, administracions i mitjans de comunicació, entre d'altres).

Les realitats noves necessiten visions noves sobre l'educació, intervencions en l'entorn més proper. Seguint aquesta idea, des de l'Administració pública es proposen plans d'actuació per a la inclusió educativa que afavoreixin la igualtat d'oportunitats.

Aquest és el marc del Programa CROMA, tallers d'estudi assistit que acompanyen, en el seu procés escolar, a nens i joves d'escoles i instituts dels municipis més



Una monitora resol dubtes en un taller del CROMA

propers a la UAB amb una major dificultat d'adaptació al sistema educatiu i al territori català. Més del 55% dels nens i joves que participen en aquest Programa són nouvinguts o fills de famílies nouvingudes, i un 2% pertany a minories ètniques.

El taller proporciona un espai, eines i estratègies als infants i joves per tal de garantir el seu èxit acadèmic i personal i millorar la seva autonomia. Tot plegat es duu

a terme a través de voluntaris universitaris, que ofereixen models de referència positiva als infants i joves que atenen. Uns resultats escolars positius milloraran les seves expectatives sobre les pròpies capacitats, els animaran a continuar la seva formació i facilitarà la seva integració social i escolar.

Es tracta d'afavorir una educació de qualitat i de donar totes les eines que calguin per a la inclusió

educativa, per tal de promoure la inserció en el mercat laboral i evitar situacions de precarietat.

En aquest número ens hem volgut centrar en l'educació. Comencem el curs reflexionant sobre els reptes d'educar en un model inclusiu i sobre joves en situacions difícils: joves immigrants sense sostre, els que pertanyen a bandes llatines, o joves amb alguna discapacitat.

iPUNT

Joves immigrants sense sostre

El març del 2010, dos anys després de viure en la marginalitat, l'Omar moria a Barcelona, sol i indocumentat.

El seu va ser un final tràgic de l'aventura que el va dur a deixar la família i a venir a Europa quan encara era menor d'edat.

Aquest fet ha posat en evidència les mancances públiques i socials per fer front a la situació dels menors immigrants no acompanyats.

Els immigrants menors d'edat van començar a arribar fa una dècada, quan les famílies enviaven els seus fills d'onze i dotze anys a Europa perquè enviessin diners a casa.

Al seu país d'origen pensen que la situació a Europa és idíl·lica, Tanmateix, un cop aquí els adolescents es veuen atrapats en la realitat.

Sense família ni cap xarxa social, sense feina ni papers, els joves viuen al límit de la marginació.

La Generalitat tutela aquests adolescents fins els divuit anys. Per certificar l'edat, els fan proves físiques de fiabilitat dubtosa. Més tard, un cop han complert la majoria d'edat, se'ls considera adults i deixen de gaudir de suport institucional.

El problema central d'aquests joves és que ni se'ls acull ni se'ls repatria, es troben en un llimb legal i comencen a viure al carrer, desenvolupen conductes antisocials i pateixen problemes emocionals. Així, els seus processos d'emancipació són molt fràgils.

La majoria tornaria al seu país però, per orgull i per la família, esperen que els canviï la sort.

La crisi els ho està posant encara més difícil.

SUMARI

Editorial.....	2
iPunt. Joves immigrants sense sostre.....	2
Altres Realitats. Bandes llatines a Catalunya.....	3
Banca ètica, noves propostes en temps de crisi.....	3
En Profunditat. Els reptes de l'educació.....	4
La veu de l'experiència.....	5
Discapacitat i escola inclusiva.....	5
Formació.....	6
Voluntariat.....	7 i 8
Dia Mundial.....	9
El Test. Què en saps del VIH?.....	9
El Projecte. Camp de Treball a Algèria.....	10
Fotovolunta.....	11
El Mur.....	11
L'entrevista.....	12

VOTA CROMA!

18^a edició
Premis Voluntariat

El Programa CROMA ha estat seleccionat pel **Premi Votació Popular** que s'ha de decidir mitjançant la votació de la ciutadania.

Aquests premis, que arriben a la seva 18^a edició, han estat creats pel Departament de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya per tal de reconèixer social i institucional-

ment el voluntariat i premiar les actuacions d'entitats que contribueixen a construir una societat més justa i solidària.

Us volem demanar que voteu (abans del 20 d'octubre). Només es pot fer una vegada donant un correu electrònic i després confirmant la votació fent un clic sobre l'enllaç que rebreu.

<http://premis.voluntariat.org>

Empenta! Publicació trimestral de la Fundació Autònoma Solidària

Equip de redacció: Carla Marimon i Vet Robirosa.

Agraïments: Equip de la FAS, voluntaris de la FAS, Dora A'da'm, Carles Feixa, Mar Garriga, Neus Santos, Sandra Oriola i Oriol Vicente.

Octubre 2010

Fundació Autònoma Solidària.

Plaça Cívica - Campus de la UAB 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès) Tel. 93 581 47.15 | Fax. 93 58140 42
fas.voluntariat@uab.cat www.uab.cat/fas. Dipòsit Legal: B-3041-2002

Aquesta publicació ha respectat l'opinió de les persones autores dels articles. Si bé compartim el discurs d'aquestes, no totes les opinions reflecteixen totalment el posicionament de la FAS.

Realitzada per:


Fundació
Autònoma Solidària
UTB CAMPUS

Amb el suport de:



Generalitat de Catalunya
Departament de Governació
i Administracions Públiques
Secretaria d'Acció Ciutadana



ALTRES REALITATS

Les bandes llatines a Catalunya

Les bandes llatines van tenir un fort ressò mediàtic fa uns anys. Passada la voràgine, reflexionem sobre aquest fenomen, les seves llums i ombres

Els veus als parcs del barri, a la sortida dels instituts de prop de casa teva. Duen roba ampla, el mocador lligat al cap i el mòbil a la mà amb la música ben alta. Són *llatins*, joves. Automàticament penses: deuen formar part d'una banda? Són els *Latin Kings* de qui tant has sentit a parlar?

Malgrat que només un nombre reduït dels adolescents llatinoamericans pertanyen a bandes i que formen part no vol dir exercir la violència, en l'imaginari col·lectiu s'ha establert una relació entre joves sud-americans, roba ampla, hip-hop i delin-

"Pateixen una dura transició: la pròpia de l'edat i la migratòria"

qüència. Aquesta visió estereotipada ha rebut la influència de certs mitjans de comunicació que han vist en el fenomen de les bandes llatines un reclam mediàtic que els pot proporcionar audiència.

Curiosament, les bandes van néixer als EUA de Reagan, governador que en va expulsar els primers membres. "Eren ciutadans nord-americans de segona generació que se'ls va forçar a

tornar als països d'on eren els seus pares i amb els quals no posseïen cap vincle real. Un cop allà, van crear les bandes que ara coneixem", explica Carles Feixa, doctor en Antropologia especialitzat en joves i tribus urbanes.

A Europa hi arriben amb la reagrupació familiar, tractant-se tant de joves que allà ja eren *Latin Kings* o *Netas* com nois que s'uneixen al grup atrets per l'ambient d'ajuda dins la banda o per l'atracció per la perillositat (real o imaginada) que senten alguns adolescents.

"Els membres de les bandes a Catalunya pateixen una dura transició: la pròpia de l'edat i la migratòria. El fet no hauria d'espantar-nos, són joves com la resta: busquen la seva identitat", diu Feixa. A més, no solen ser grups criminals, però de vegades es veuen immersos en actes delictius perquè viuen situacions de marginació, com moltes altres persones immigrades.

"Darrere dels membres de les bandes hi ha sentiments importants de pèrdua i frustració per la família i els amics deixats allà i per la vida que troben aquí, que no compleix les seves expectatives. Ells no han escollit venir i el rebuig a



Imatge del projecte *Unidos por el Flow*

la societat d'acollida no és una resposta tan estranya", recalca Lluís Paradell, membre del Gabinet de la Secretaria de Seguretat Pública del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.

Paradell ressalta la ineficàcia de les mesures de seguretat ciutadana i penitenciària si no es va a les causes del fenomen. "Ens vam adonar que no era un problema de delinqüència organitzada sinó un conflicte social, però que podia haver-hi derivacions cap

a la criminalitat si no s'actua-va".

L'opció escollida pels propis *Latin Kings* i *Netas* va ser convertir-se en associacions juvenils, per tal d'eliminar la conflictivitat i aprofitar les pròpies característiques positives.

Així, el 2006 es va crear l'*Organització Cultural de Reis i Reines Llatins de Catalunya* i el 2007 l'*Associació Sociocultural, Esportiva i Musical de Netas*. Un cop legalitzades, les associacions volien mostrar que eren

capaces de generar propostes culturals i socials. "És important que les idees surtin d'ells", explica Paradell. Així va sorgir *Unidos por el Flow*, un projecte de gestió de conflictes a través de la música hip-hop.

"Ni abans eren tan dolents ni ara tan angelets", conclou Feixa. "Són joves amb moltes potencialitats, que han d'adaptar-se al sistema educatiu del país d'acollida i creure en les possibilitats de futur que els ofereix la societat" diu Paradell.

Banca ètica, noves propostes en temps de crisi

Cada cop més coneguda per la ciutadania, la banca ètica demostra que és un sector en ple apogeu i que es poden entendre les finances des del vessant social

En temps de crisi val la pena conèixer propostes financeres que no estiguin basades en l'especulació i veure que hi ha una altra manera, real i solvent, d'entendre les finances. Tan solvent i segura que no només no s'han vist afectades per la crisi, sinó que viuen un moment important de creixement.

Les banques ètiques ofereixen una gamma de productes i serveis semblants a una entitat financera tradicional, però **cerca tant la rendibilitat econòmica com la rendibilitat social i ambiental**. A diferència de la banca tradicional, no tot s'hi val per assolir el màxim be-

nefici en el mínim de temps possible. L'objectiu últim de la recentment anomenada "nova economia" és la transformació social. "Si canviem la nostra manera de pensar i d'invertir els nostres diners, canviarà el funcionament i la direcció que prengui el model econòmic", informa Joan Antoni Melé, director de Triodos Bank Catalunya a *El País*.

Aquestes banques tenen un vessant doble: per una banda, donen suport econòmic a les persones excloses del sistema financer gràcies als crèdits convencionals o els microcrèdits; per l'altra, ofereixen als seus clients la possibilitat de parti-

cipar en les decisions referents a la destinació dels seus diners perquè no entrin en contradicció amb els seus valors.

La banca ètica aplica uns criteris de selecció abans d'escollir els projectes. Els criteris negatius eviten invertir en la producció i venda d'armament, la producció d'energia nuclear, l'especulació financera o la utilització de paradisos fiscals. Els criteris positius prioritzen les inversions en sectors determinats i el suport a projectes mediambientals, activitats de comerç just i microcrèdits a persones amb recursos escassos.

A Catalunya hi ha dues banques que estan en auge. Una és **Triodos Bank**, que es va crear a Holanda l'any 1971 i que se centra sobretot en una política selectiva d'inversions en cinc àrees d'interès: economia social, medi ambient, cultura, cooperació nord-sud i activitats innovadores. La segona, el **Projecte Fiare**, creat a Euskadi l'any 2003, a partir de la reflexió de 52 organitzacions del tercer sector i gestionat mitjançant la Banca Popolare Etica, d'Itàlia.

També hi ha entitats que ofereixen diferents serveis de finançament ètic, com ara les cooperatives de crèdit, les financeres socialment respon-

sables i les fundacions que presten microcrèdits. Estaríem parlant, per exemple, d'Oikocrèdit, COOP57, Arç Cooperativa, Acció Solidària contra l'Atur (ASCA) o la Fundació Equilibri.

A més, hi ha una associació de segon nivell, **FETS** (Finançament Ètic i Solidari), que pretén aglutinar aquest tipus d'iniciatives i poder, així, impulsar aquest **sector altereconòmic emergent**.

"Diem a la gent que posi els seus diners on tinguin els seus valors. Encara que sembli un gest insignificant, és una actitud que contribueix a **canviar el món**" conclou Melé.

EN PROFUNDITAT

Els reptes de l'educació

Cada tres anys apareixen els informes PISA i, de nou, Espanya queda per sota de la mitjana europea. Quins factors socials hi ha al darrere d'aquest fet?

(continuació de la portada)

Vivim en un món complex i no és fàcil arribar a entendre tots els factors que caracteritzen el fenomen del fracàs i de l'abandonament escolar. Per això, no és possible arribar amb aquest article a explicar tot l'entramat educatiu, però sí apuntar algunes causes socials del fenomen.

D'entrada s'ha de dir que el sistema educatiu espanyol és bàsicament inclusiu; això vol dir que tot l'alumnat és sotmès a un mateix currículum i a unes mateixes condicions d'escolarització independentment de les seves capacitats i situacions personals.

"Els mals resultats no es desprenen del model inclusiu, ja que amb aquest mateix model hi ha comunitats autònomes que obtenen bons



"Finlàndia demostra que, en educació, la igualtat i la qualitat no estan renyides"

resultats i d'altres que no", conclou l'estudi *Equitat, excel·lència i eficiència educativa* de la Fundació Jaume Bofill. D'altra banda, si ens fixem en els informes PISA, Finlàndia és l'exemple paradigmàtic que igualtat i qualitat no estan renyides, ja que aconsegueix taxes elevades tant de graduats com d'excel·lència educativa.

A Catalunya, l'escola pública conviu amb l'escola concertada, i aquest doble model

Es pretén, al final, que l'escola arribi arreu, obviant que no només aquesta institució forma a la persona

ha dut a una situació de desigualtat social: mentre la concertada acull cada cop més la major part de les classes mitjanes, la pública acull aquells estudiants d'entorns socioeconòmics més baixos i amb més dificultats escolars.

L'escola pública ha hagut d'afrontar durant els darrers anys nous reptes —elevat percentatge d'immigrants per aula, alumnat cada cop més divers, entre d'altres— sense trobar-se amb prou suport, tant per part de les institucions com de la pròpia societat.

El fracàs escolar es concentra en l'alumnat, especial-

ment en els nois, de nivell social baix", informa Joan Estruch, catedràtic de l'IES Balma en la ponència *Repercussions socials dels problemes educatius*. Els joves que no aconsegueixen adaptar-se al sistema educatiu i acabar-lo amb èxit, tenen menys possibilitats d'escollir el futur que desitjarien i són el grup més vulnerable al treball precari i a l'atur.

És injust que, sense les mesures correctives pròpies de l'Estat del Benestar, els resultats educatius estiguin intrínsecament relacionats

amb l'estructura social i les seves desigualtats. Per tant, si volem continuar creient en l'ascensió social i en la reducció dels desequilibris, en

"Per solucionar el fracàs escolar, cal la intervenció de tots els agents socials"

comptes d'arraconar l'escola pública i els barris amb dificultats, se'ls ha d'oferir millors centres, educació de qualitat i tots els ajustaments i plans que siguin necessaris.

Les noves formes familiars i les exigències múltiples a que es veuen abocats els adults fa que alguns dels pares no arribin a tot i es vegin en la obligació de delegar gran part de la responsabilitat d'educar a l'escola. Es pretén, al final, que l'escola arribi arreu, obviant que no només aquesta institució forma a la persona.

Els problemes educatius es veuen sobretot a l'adolescència, moment en què es combina la recerca d'identitat, amb els canvis hormonals i amb el descobriment del consum i les noves tecnologies. L'arrel, però, ve ja de la infància, ja que arriben a la ESO alumnes sense les competències bàsiques en lectoescriptura i raonament matemàtic.

"Aquesta situació de fracàs escolar no es pot afrontar

només des dels agents educatius: cal la intervenció de tots els agents socials", diu Joan Subirats, catedràtic de Ciències Polítiques de la UAB en declaracions a *El País*. "Parlar avui d'educació i de formació exigeix referir-se a una trama d'institucions i actors que desborden l'estricta marc de les escoles. La comunitat educativa i la comunitat local cal que s'entenguin, com a àmbits d'interdependència i d'influència recíproca perquè no s'entén una cosa sense l'altra", opina Subirats.

CROMA

Seguint la idea de donar eines educatives que vagin més enllà de l'acció de la mateixa escola, des del Departament d'Educació es van crear els Plans Educatius d'Entorn. Una de les seves línies d'actuació són els Tallers d'Estudi Assistit. El Programa CROMA, coordina aquest taller a algunes de les escoles i instituts de Cerdanyola, Rubí i Cerdanyola.

El programa CROMA, que el curs passat va atendre 300 infants i joves, ofereix acompanyament i suport educatiu per tal que aquells alumnes amb dificultats assolixin l'èxit educatiu i personal.

Generació ni-ni?

Hi ha joves que estudien, joves que estudien i treballen (més o menys hores, amb o sense contracte) i joves que *ni* estudien *ni* treballen. Aquests últims representen només el 6 % del total però, per un greu error inductiu, han passat a anomenar tota una generació, la "generació ni-ni".

Aquesta etiqueta va sorgir d'un programa de televisió de la cadena Cuatro, un programa de telerealtat tipus *Gran Hermano* que va reobrir el debat sobre l'apatia juvenil. Exemplifiquen aquests joves a tota una generació? La seva situació es deu a la "vagància" o tot

plegat és un símptoma social que es reflecteix en aquesta joventut?

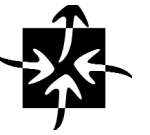
"Tan preparats i satisfets amb les seves vides, i tan vulnerables i perduts, els nostres joves es senten presa fàcil de la devastació laboral, però no encerten a veure una solució ni saben combatre aquesta situació", escriu en Jose Luis Barbería, en el seu reportatge *Generación ni-ni: ni estudia ni trabaja* a *El País*.

"La incertesa s'imposa i no està clar que la dedicació, el compromís, l'estudi o el títol, tinguin la seva corresponent compensació laboral i social", explica Eduardo

Bericat, catedràtic de Sociologia de la Universitat de Sevilla a *El País*. Així, per evitar la frustració i la tensió psíquica, alguns joves viuen en l'aquí i l'ara.

Vivim en un món insegur i inestable, en la societat del risc —com la va anomenar Ulrich Beck— però la major part de joves aposten per formar-se, per intentar treballar, participar en la societat i construir-se un futur.

L'esforç per tirar endavant, però, no ha d'amagar que la joventut és un dels grups socials que més rep les repercussions de les crisis econòmiques i de les desigualtats socials



LA VEU DE L'EXPERIÈNCIA

“Hauria de ser més important crear ciutadans que crear consumidors”

Neus Santos
Directora del CEIP Xarau,
centre on s'imparteixen
Tallers d'Estudi Assistit
del Programa CROMA

Quina importància creus que té l'educació per a la societat actual?

L'educació s'hauria de considerar el més important, el primer nivell per convertir-se en persona, però no és així. A més, la societat no ens ajuda; tampoc el context general ni la família. La societat del benestar porta a un benestar irresponsable i relaxat. Cal exigir responsabilitat i coresponsabilitat.

Quines exigències té l'escola actualment?

A l'escola se li exigeix absolutament tot: crear ciutadans de futur, educats, competents, que sàpiguem moure's per tot arreu i fer de tot, que s'hi entenguin a tots els nivells de la vida. Aquestes expectatives no es poden complir.

En quin moment es comença a parlar de fracàs escolar?

El fracàs escolar hi és des del moment que es passen les proves estandaritzades des



La Neus Santos davant d'un mural fet pels nens del CEIP Xarau, de Cerdanyola

del Departament d'Educació. Això no vol dir que no n'hi hagués abans, de fracàs. És més, no crec que n'hi hagi més ara que en dècades anteriors. De totes maneres, per mi el fracàs escolar no és suspendre, sinó que una persona surti de l'escola i no sigui capaç de desenvolupar-se en la seva vida.

Com són els nens que hi ha actualment a les aules?

Moníssims. Tot i això, són

molt exigents, de l'aquí i l'ara, que és el que els ensenya la societat. L'escola ha d'anar a contracorrent d'aquesta immediatesa i no sempre és fàcil, però ens en sortim.

Quina importància té la metodologia utilitzada a les classes?

La metodologia que empres amb els alumnes és important; no pots fer classe ara com fa quaranta anys amb tots els canvis socials i tec-

nològics que hi ha hagut. Hi ha professors amb dificultats per entendre que l'alumne ha de participar, ha de compartir i ha de crear. El mestre pot fer de guia, però és l'alumne qui ha d'aprendre a aprendre per crear la seva pròpia ideologia i les seves conviccions. S'han d'aprendre coses que després es puguin aplicar. No pot ser que treguis un deu en matemàtiques i un zero en competències de la vida.

Es pot creure actualment en el poder de l'educació per superar les desigualtats socials?

Aquí hi ha un gran error: creure que l'educació és l'escola. L'escola té la seva funció i la seva importància, però si després la societat és competitiva i injusta, l'escola no pot fer miracles. Per portar l'educació més enllà de l'escola calen uns polítics que creguin en la tasca educativa i que pensin realment que els nens són el futur.

Els recursos de què disposeu són suficients?

Hi ha l'escola pública, però està molt abandonada a tots els nivells. Els recursos sempre han estat insuficients. Et queixes, critiques... i t'augmenten els recursos, però després sempre ve una retallada. Mentre sigui més important crear consumidors que persones, no hi ha res a fer.

Quina funció tenen els Tallers d'Estudi Assistit?

Els Tallers d'Estudi Assistit són espais integradors on l'alumne té un espai per decidir, per proposar, per opinar: ajuden al desenvolupament de la seva autonomia.

Discapacitat i escola inclusiva

Per tal que arribin cada cop més persones amb discapacitat a les universitats, cal apostar per l'escola inclusiva en qualsevol de les seves modalitats

La discapacitat (psíquica, física o sensorial), encara ara i malgrat els esforços que ha fet la societat, continua associada a un risc d'exclusió social molt elevat. Un dels factors que solen tenir més influència en aquesta exclusió és l'escàs nivell educatiu. Les persones amb discapacitat no solen tenir un llarg currículum formatiu. Segons el *Libro Blanco sobre Discapacidad y Educación*, tot i que el 51% de les persones amb discapacitat tenen la primària, les dades es redueixen fins el 19% quan parlem d'ensenyament secundari. Finalment, només el 9% de les persones amb discapacitat tenen titulació superior.

Per tal de saber per què no

han arribat més alumnes amb discapacitat a la universitat, s'ha de girar la vista i mirar què estava passant en les etapes anteriors del procés educatiu. El baix percentatge

L'escola inclusiva fa més de 20 anys que demostra la seva eficàcia

es pot explicar en què durant anys, el més comú havia estat que els infants amb alguna discapacitat no fossin escolaritzats o estiguessin en centres d'educació especial. És indubtable la importància d'aquests centres, especialment en casos de discapacitat greu o plurideficiències, però les famílies aposten

cada cop més pel model de l'escola inclusiva. La fita és que els seus fills aconseguixin després una vida el més normalitzada i autònoma possible.

“Tant dins com fora d'Espanya, des de fa més de 20 anys s'ha demostrat amb escreix que la integració en centres ordinaris dels menors amb discapacitat no només és possible i viable, sinó beneficiosa per a tothom”, segons s'extreu de la jornada sobre *Modalitats d'inclusió escolar dels alumnes amb discapacitat* celebrada al 2004.

En la última dècada cada cop més alumnes amb discapacitat han pres la via de l'educació ordinària. Les univer-

sitats han vist també com any rere any augmentava el nombre d'alumnes amb alguna discapacitat que arribava a les seves aules. La xifra és encara baixa però esperançadora: 9.000 estudiants amb discapacitat estan cursant estudis superiors a alguna universitat de l'estat. Per tal d'adaptar-se a aquesta nova

La normalització educativa i la inclusió social és responsabilitat de tots

realitat, les universitats han dissenyar polítiques inclusives que afavoreixen la inserció dels alumnes amb discapacitat i s'han dotat de serveis d'atenció a les necessi-

tats educatius específiques d'aquests estudiants. Aquestes facilitats fan que cada cop més alumnes amb discapacitat pensin en arribar a la universitat i millorar les seves perspectives formatives i laborals.

La normalització educativa i, en definitiva, la inclusió social és responsabilitat de tots. “Una educació inclusiva, per a tothom implica un canvi de mentalitat, d'actituds i de mirada. El principi d'inclusió social no només significa donar garanties d'accés a les oportunitats vitals sinó també ser acceptat amb les característiques, capacitats i limitacions pròpies com un membre més de la societat” es conclou a la jornada.



FORMACIÓ



FORMACIÓ 1^{er} semestre curs 2010/11

INTEGRA'T AMB LA DISCAPACITAT
Dijous de 15:30 a 18:30 hores
del 4 de novembre al 16 de desembre de 2010

**INTRODUCCIÓ A SITUACIONS DE
DESIGUALTAT I EXCLUSIÓ SOCIAL**
Divendres de 15:00 a 18:00 hores
del 29 d'octubre al 10 de desembre de 2010

**TRENCANT SILENCIS: L'ACTUALITAT
DELS CENTRES PENITENCIARIS**
Dimarts i dijous de 15:00 a 17:30 hores
del 2 al 25 de novembre de 2010

AGENTS DE SALUT
Dimarts i dimecres de 15:00 a 18:00 hores
del 26 d'octubre al 30 de novembre de 2010

**SEXUALITAT I AFECTIVITAT.
UNA MIRADA INTEGRADORA**
Dimarts de 15:00 a 18:00 hores
del 26 d'octubre al 14 de desembre de 2010

**DROGUES: REFLEXIONS, VISIONS I
EFECTES DE LES SUBSTÀNCIES**
Dimecres de 15:00 a 18:00 hores
del 27 d'octubre al 15 de desembre de 2010

**INTRODUCCIÓ A LA COOPERACIÓ
PER AL DESENVOLUPAMENT**
Dimarts i dijous de 16:00 a 19:00 hores
del 9 al 30 de novembre de 2010

2
CRÈDITS
lliure elecció

1
CRÈDIT
ECTS

+ info

Fundació Autònoma Solidària - Plaça Cívica de la UAB
Tel. 93 581 45 07 – fas.formacio@uab.cat | www.uab.cat/fas

**VOLUNTARIAT**

PARTICIPA ACTUA CANVIA



Tens ganes d'implicar-te, participar o col·laborar...

... per lluitar contra les desigualtats socials que veus cada dia? **Implica't amb el grup de voluntaris de COOPERACIÓ.**

... per contribuir al desenvolupament educatiu d'infants i joves? **Tens un lloc al CROMA.**

... per promoure hàbits de vida saludable a la UAB? **El Programa de SALUT és el teu espai.**

... per afavorir la integració de les persones internes en centres penitenciaris? **Apunta't al Programa de JUSTÍCIA.**

... per aportar el millor de tu mateix fent voluntariat amb infants i gent gran hospitalitzats? **Forma part del Programa SOCIOSANITARI.**



www.uab.cat/fas



Fundació
Autònoma Solidària
UAB CAMPUS

+INFO: Espai Solidari / Plaça cívica / 93 581 27 57 / fas.voluntariat@uab.cat

**VOLUNTARIAT**

Acte de cloenda: punt i seguit

El cicle del voluntariat a la FAS finalitza amb l'acte de cloenda, un reconeixement a la feina duta a terme durant tot el curs

L'acte de cloenda i reconeixement, que va tenir lloc el 27 de maig a la Sala d'Actes d'Econòmiques, és el darrer capítol de la feina de voluntariat duta a terme a la FAS durant l'any acadèmic.

La trobada, que va reunir uns 80 voluntaris, becaris, practicums i tècnics, tenia un doble objectiu: reflexionar sobre la tasca voluntària duta a terme i proposar vies de millora, i reconèixer i agrair al voluntariat el seu temps i dedicació. Els voluntaris es van agrupar per programes per

"Ser voluntari canvia la vida i els valors i això es transmet a la gent del teu voltant"

parlar sobre la feina feta abans de presentar les seves conclusions.

Les tècniques van aprofitar l'ocasió per agrair la feina als seus voluntaris. "Sense vosaltres no hagués estat possible", va ser la idea més repetida entre elles. "Moltes gràcies per tot aquest curs, per la implicació, disponibilitat i per



Voluntaris, becaris i practicums reflexionant durant l'Acte de cloenda

la vostra proximitat com a persones", deia emocionada una de les tècniques.

Begoña Navarrete, directora de la FAS, també va tenir unes paraules per als voluntaris. "Ser aquí amb vosaltres és tornar a connectar amb el que dóna sentit a la FAS". La directora va parlar de les implicacions transformadores

del voluntariat, dels resultats que de vegades els voluntaris no arriben a conèixer: que els nens del CROMA passen de suspendre cinc assignatures a no suspendre'n cap, que les internes esperen l'arribada dels voluntaris, la importància dels moments de distensió per una família que té el fill a l'hospital, etc.

"El voluntariat canvia la vida i els valors i això s'acaba transmetent. No només és l'experiència que viviu vosaltres, sinó l'impacte en les persones amb qui tracteu", va concloure Begoña Navarrete.

Molts voluntaris van parlar de continuar la seva tasca el curs vinent. L'acte de cloenda pot ser només un punt i seguit.

Cafè just

Durant tot el curs 2009-10, el Grup de Cooperació i Mediambient de la FAS va dur a terme la campanya **"Desperta amb cafè just a la UAB"**.

L'objectiu era aconseguir que a les cafeteries de la UAB es servís prioritàriament cafè de comerç just. Alhora, els voluntaris buscaven sensibilitzar sobre les desigualtats que crea el comerç internacional.

Gràcies als tallers, cinefòrums i altres activitats, es van recollir **1.713 signatures i 36 adhesions de col·lectius de la UAB**.

Com a colofó, el 29 de juny els voluntaris es van reunir amb Santiago Guerrero, gerent de la UAB, i amb Bonaventura Bassegoda, vicerector de Transferència Social i Cultural, que també van signar.

Finalment, la UAB ha assumit el compromís de que hi hagi cafè de comerç just. Això serà possible també per la implicació de la responsable del servei de restauració de la UAB.

Parlen els voluntaris

CROMA

[El Programa CROMA té per objectiu acompanyar en el seu procés educatiu a nens i joves amb dificultats d'adaptació al sistema educatiu i al territori català]

"La veritat és que per a mi CROMA és un espai on es formen no només estudiants sinó sobretot persones"

"No sempre és fàcil i no sempre surten les coses, però quan acabes el taller et sents molt satisfet"

"Véns de manera voluntària i això vol dir que ningú t'obliga, que ho fas perquè t'agrada"

"Jo tenia pors i incerteses al principi, però a poc a poc ens hem anat coneixent i adaptant els uns als altres"

JUSTÍCIA

[El Programa de Justícia ajuda a trencar l'aïllament de les persones internes mitjançant activitats d'atenció acadèmica (matemàtiques, llengües) o social (teatre, ball)]

"El voluntariat m'ha fet adonar-me que les persones no són bones ni dolentes, tenen situacions o més difícils o més fàcils"

"Empatia, gratitud, escoltar, suport... aquestes són les paraules amb què resumiríem aquest any de feina"

"Recomanem l'experiència de fer aquest voluntariat a tothom, perquè val molt la pena"

"Ha estat una experiència molt enriquidora que ens agradaria repetir"

SALUT

[El Programa de Salut busca fer reflexionar els estudiants sobre hàbits saludables en alimentació, drogues i sexualitat]

"Aquest programa ens ha aportat confiança en nosaltres mateixos, ens ha fet creure que podíem arribar més enllà"

"No intentem ser moralistes ni dir als estudiants *això no es fa*; aportem informació per la prevenció de riscos: que sàpigues què fas i quines conseqüències té i com pots reduir aquestes conseqüències per la teva salut. La resta és responsabilitat teva"

"Ara tenim informació autèntica i correcte sobre sexualitat, alimentació, drogues... i sabem com comunicar-ho"

SOCIOSANITARI

[El Programa Sociosanitari acompanya a través dels seus voluntaris a persones hospitalitzades en diferents centres sociosanitaris]

"M'agrada molt treballar amb gent gran, perquè agraeixen la teva feina"

"Les activitats que fem són estar amb els nens que estan a les habitacions de l'hospital, els hi portem jocs, estem jugant amb ells i intentem que es distreguin."

"Organitzàvem tallers però després havies de ser flexible i adaptar-te a qualsevol situació que et poguessis trobar"

"Hi havia dies molt difícils, en què et trobaves una mica perduda, però després hi havia altres setmanes que et compensaven amb escriure"

COOPERACIÓ

[El Grup de Cooperació i Mediambient treballa al campus per motivar la reflexió sobre les desigualtats Nord-Sud i les seves causes]

"Aquest any ens hem dedicat sobretot a la campanya per portar el cafè de comerç just a les cafeteries de l'Autònoma. Va ser tot un procés en què ens vam formar com a grup"

"Aquesta campanya del cafè de comerç just és com la nostra filla, la de tots"

"Hem après moltíssim de la cooperació, d'arribar a la gent i comunicar el que volem"

"D'aquest voluntariat en sortim amb amics, perquè sents que compartim la mateixa causa"

**DIA MUNDIAL****EL TEST**

Dia de la Prova del VIH

*El 20 d'octubre és el Dia Mundial de la Prova del VIH
En menys de 30 minuts podeu sortir de dubtes*



una campanya per promoure la prova del VIH. Si heu dut a terme alguna pràctica de risc i voleu sortir de dubtes, podeu fer-vos la prova ràpida, de manera **confidencial i gratuïta**. Només us heu d'apropar al vostre CAP, a farmàcies específiques i a associacions que ofereixen el servei i tenir els resultats immediatament.

Els estudiants de la UAB podeu sol·licitar la prova al Servei Assistencial de Salut o a l'Espai Solidari de la FAS. Perquè el resultat sigui fiable, han d'haver passat com a mínim tres mesos des de la pràctica de risc.

En menys de 30 minuts teniu els resultats. Si és negatiu, sortiu de dubtes i podeu continuar tenint cura del vostre cos. Si és positiu, podeu començar a tractar-vos: fer-vos controls periòdics, prendre medicació i usar preservatiu per a no transmetre el virus a altres persones. Encara que la persona conviski amb el VIH pot continuar tenint vida sexual.

No hi ha un tractament curatiu però els avenços mèdics milloren la qualitat de vida de les persones que hi conviuen.

Fes-te la prova del VIH

Si et vols fer la prova, no li donis més voltes! Apropa't a l'Espai Solidari de la FAS (al costat de la farmàcia).
Demana hora: 93 581 34 55

Campanya Fes-te la prova del VIH. Disseny: Albert González

El VIH és un virus que afecta el sistema immunològic i fa susceptible a l'organisme de patir altres malalties i presentar la sida. La transmissió requereix una porta d'entrada: contacte directe amb la sang o amb les mucoses del nostre cos. Sobretot es transmet a través

de relacions sexuals no protegides i de l'ús compartit d'agulles, xeringues o estris intranassals. En el nostre país el risc de transmissió durant el part i la lactància és pràcticament nul, de la mateixa manera que ho és amb les transfusions de sang.

El 20 d'octubre se celebra

QUÈ EN SAPS DEL VIH?

[CERT O FALS?]

1.- La transmissió del VIH només es pot produir quan una quantitat suficient de virus que es troba a la sang, el semen, les secrecions vaginals i, en menor mesura, a la llet materna entra en contacte amb la sang o les mucoses (vaginal, anal, nasal, etc).

2.- El virus de la immunodeficiència humana es pot transmetre durant l'embaràs, el part i la lactància.

3.- En el nostre medi, la possibilitat de transmissió per transfusions de sang o dels seus derivats, és pràcticament desestimada a causa del rigorós control sanitari que es duu a terme des de l'any 1986.

4.- Els mosquits, a través de les seves picades, poden transmetre el VIH.

5.- Esnifar compartint rul-lo és una pràctica de risc.

6.- El VIH es troba a la saliva, però en quantitats massa petites per ser transmès encara que es posi en contacte amb una gran quantitat de saliva.

7.- Les pràctiques sexuals com ara els petons, la masturbació mútua i les carícies també tenen risc de transmissió del VIH.

8.- Compartir el lavabo amb persones desconegudes pot ser un risc d'infecció del VIH.

9.- Hi ha anàlisis del VIH que es fan de manera gratuïta i confidencial i et donen els resultats en mitja hora.

10.- Perquè els resultats de la prova siguin segurs han d'haver passat tres setmanes des de la conducta de risc.

11.- La sida pot produir infeccions greus i desenvolupar càncer.

12.- No existeix cap cura de la sida i, per tant, l'única manera d'estar segur d'evitar-la és no infectar-se.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
C	C	C	F	C	C	F	F	C	F	C	C

SALUT

LA SALUT ÉS UN DRET?

ESTIMO PROU EL MEU COS?

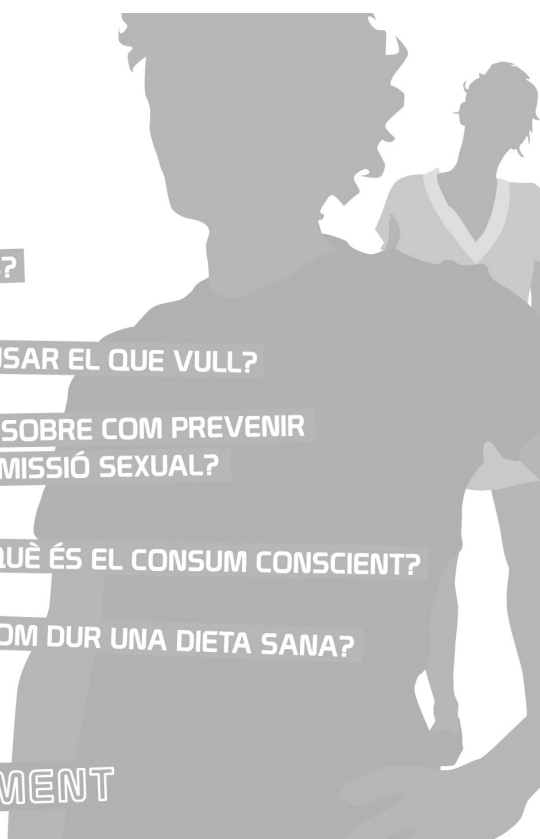
EM DONO TEMPS PER A PENSAR EL QUE VULL?

T'AGRADARIA SABER MÉS SOBRE COM PREVENIR LES MALALTIES DE TRANSMISSIÓ SEXUAL?

VOLS APROFUNDIR SOBRE QUÈ ÉS EL CONSUM CONSCIENT?

VOLS SABER MÉS SOBRE COM DUR UNA DIETA SANA?

**FORMACIÓ
VOLUNTARIAT
ASSESSORAMENT**



xiringu

Servei itinerant
d'assessorament sobre
drogues, sexualitat i altres
temes relacionats amb la salut

Calendari propers Xiringu

14 d'octubre a les 11:30h a la Facultat de Ciències de la Comunicació
i a les 18h a Vila Universitària

18 d'octubre a les 11:30h a la Facultat de Lletres
i a les 16:45h a la Plaça Cívica

i molts més! consulta-ho a: www.uab.cat/fas

EL PROJECTE

Camp de Treball a Algèria

Durant la darrera Setmana Santa es van dur a terme tres camps de treball a Algèria dintre del Programa Algèria Universitats, que posa en contacte les dues ribes mediterrànies



El grup del camp de treball de prospecció arqueològica a Tlemcen

Antiga colònia francesa. Independitzada al 1962. Un dels països amb més extensió de l'Àfrica. Es declara musulmà, àrab i amazic. Gran part de la seva extensió és el desert del Sàhara. El seu recurs principal és el petroli, però les seves taxes d'atur voregen el 18 %. Estem parlant d'Algèria, país de cultura mediterrània amb el qual s'han refermat els vincles grà-

Els estudiants van poder submergir-se en la cultura algeriana

cies, entre d'altres, als camps de treball del Programa Algèria Universitats (PAU).

Durant la setmana santa passada, del 26 de març al 7 d'abril, es van dur a terme tres camps de treball en què van participar un total de 67 alumnes d'universitats mediterrànies.

Els camps de treball estaven organitzats per la Xarxa Vives Universitats (XVU) en col·laboració amb diferents institucions, que eren les encarregades de

gestionar els projectes. El primer camp de treball, gestionat pel Centre d'Estudis Rurals i d'Agricultura Internacional (CREAI) tenia per objectiu la rehabilitació de l'antic mercat de la ciutat. El segon es va dur a terme amb la col·laboració de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i la Universitat Abou Bekr Belkaid Tlemcen (UABT) i es dedicava a la prospecció arqueològica. Finalment, el tercer, també organitzat per CERAI, es va dedicar a la plantació d'arbres al bosc de Mascara, a la correcció torrencial i a les tasques silvícoles.

En tots aquests camps de treball hi havia una vessant doble: la de la tasca que formava part del projecte i la de tot un seguit d'activitats complementàries per apropar la cultura algeriana, el país i les organitzacions socials als estudiants europeus. La idea central no és només anar allà a aportar el teu coneixement i la teva força de treball, sinó implicar-te amb la població i amb la seva realitat.

La FAS va participar en la difusió dels camps de treball

dins del campus de l'Autònoma i en el procés de selecció. Tres estudiants de la UAB van participar als camps d'arqueologia i de treball ambiental.

Camp de treball d'arqueologia

En l'organització del camp de treball d'arqueologia, la Universitat Autònoma de Barcelona va tenir un paper destacat. Algèria és culturalment rica en jaciments d'èpoques diferents, però des del mateix país es dona poca importància a tota l'època anterior a l'arribada de l'islam. Per tal de promocionar i protegir aquest patrimoni, les universitats algerianes van demanar la col·laboració de les universitats de la XVU a través del PAU. Així, al 2007 van començar les relacions cooperatives entre el Departament d'Arqueologia de la UABT i el Departament de Prehistòria (SAPPO) de la UAB, amb Mohammed Sidi i Oriol Vicente al capdavant.

La feina de prospecció es duia a terme a l'est de Tlemcen, en coves i abrics que cobrien

una superfície de 20.000 m² i que havien servit d'assentament humà des del Neolític.

La jornada dels participants al camp de treball d'arqueologia començava a les 8.30 h, moment en què els passaven a recollir, i la jornada acabava a les 20.30 h. Entre professors i alumnes d'universitats de la XVU i algerians, 18 persones treballaven en la prospecció. Les peces, que podien ser peces lítiques o ceràmiques prehistòriques del Neolític mediterrani, es netejaven i documentaven a la Universitat d'Abou Becker.

A més de les tasques arqueològiques, els estudiants de la XVU van poder submergir-se en la cultura algeriana. "Els participants van conèixer els projectes de les associacions locals, van visitar el patrimoni cultural i turístic de la regió i van prendre part en l'activitat diària universitària juntament amb altres estudiants algerians", diu Oriol Vicente.

El Programa Algèria Universitats (PAU)

Tot això no hagués estat possible sense el PAU, que és el marc que permet el treball cooperatiu entre dues xarxes universitàries de la Mediterrània: la Xarxa Vives d'Universitats, formada per 20 universitats, i la Conferència Regional d'Universitats de l'Oest d'Algèria, que n'agrupa unes 16.

El PAU té per objectius el reconeixement i la integració de l'educació superior algeriana dins de l'àrea mediterrània, a més de promoure el coneixement sobre la realitat social, política, econòmica i cultural entre les dues ribes.

El Programa Algèria Universitats en xifres

36 institucions d'educació superior cooperen conjuntament.

4 estats implicats: Espanya, Algèria, Andorra i França. Més de **15 accions** de formació, recerca i sensibilització en actiu.

Més de **50 investigadors**, docents i personal d'administració i serveis treballant. Més de **200 estudiants** participen al programa.

Al bosc de Mascara



La Dora A'da'm és estudiant de traducció i interpretació de la UAB i voluntària de la FAS. Va fer un camp de treball a Mascara durant la setmana santa. "Érem un grup molt diferent, quant a personalitat, edat, formació (hi havia estudiants de periodisme, infermeria i enginyeria) i origen.

El camp de treball va ser una experiència molt intensa, perquè estàvem sempre amb el grup, amb les 17 persones.

Teníem moltes ganes de treballar, de treballar dur, però no vam fer tantes coses com esperàvem. La nostra funció era millorar i promocionar el bosc, que s'havia anat abandonant a causa del conflicte terrorista. Vam plantar arbres, vam fer murs de contenció contra l'erosió de la terra, un herbari perquè la població conegués la seva pròpia vegetació...

Potser el que més ens va omplir va ser el tracte amb la gent del poble i amb l'associació de dones. Vam conèixer dones fortes, amb titulació universitària, molt implicades amb el seu poble i amb la promoció de la dona rural. A més, els nois i noies del poble ens acompanyaven pertot arreu amb la seva música.

Després del camp de treball, seguim en contacte amb la gent del poble d'Algèria i amb la resta de companys del grup a través d'Internet. Es crea un vincle. Per exàmens i per la vida professional de cadascú serà difícil de mantenir-lo, però espero que duri.

El proper projecte que tinc en ment serà fer un camp de treball a Chiapas, en l'àmbit de l'educació ambiental. El voluntariat és així, t'aporta tant que en vols més i més.

No seré original però sí sincera: recomano l'experiència perquè t'enriqueix moltíssim. És un remei contra la incomprensió de l'altre".




FOTOVOLUNTA

Exposició itinerant del voluntariat


Els voluntaris del curs anterior durant l'Acte de cloenda

La Marta, la Maria, en Guillem, l'Aura, en Tomàs... i fins a 181 estudiants de la UAB, han estat voluntaris de la FAS durant el curs 2009-2010. Cadascun d'ells va escollir formar part d'un programa de voluntariat: del de

Justícia, del de Salut, del Sociosanitari... Per què van acabar sent protagonistes d'aquesta foto? Què els va dur a fer-se voluntaris? Què en pensen del seu entorn i de les desigualtats socials? Per què van escollir un programa i no

un altre? Què els motiva a voler repetir l'any vinent?

Amb la idea de respondre a aquestes preguntes i d'apropar la seva realitat a tota la comunitat universitària neix Fotovolunta, una exposició itinerant per la UAB que

dóna a conèixer la tasca dels voluntaris de la FAS de tot un curs.

Fotovolunta és voluntariat, és compromís i és un pas per mostrar que estudiants de la UAB promouen el canvi. Fotovolunta és la imatge i la

paraula dels voluntaris que amb la seva dedicació fan creure que un altre món és possible.

Els voluntaris i voluntàries universitaris viuen una experiència que els forma com a persones i, alhora, els prepara per al món professional. El voluntariat els permet conèixer altres realitats allunyades de la seva, aprendre a gestionar les seves emocions en altres contextos i desenvolupar una actitud crítica envers les desigualtats.

El voluntariat de la FAS actua contra les injustícies, col·labora amb col·lectius que es troben en risc d'exclusió social i participa en un projecte comú, que és construir una universitat més compromesa.

Dates i facultats
Setmana del 18 d'octubre:

Facultat de Ciències de la Comunicació

Setmana del 25 d'octubre:

Facultat de Dret

Setmana del 8 de novembre: Facultat de Traducció i Interpretació

EL MUR

La classe. Reflexionar sobre l'educació als instituts

La classe

Direcció: Laurent Cantet
 Nacionalitat: Francesa
 Any: 2008
 Premis: Palma d'Or al Festival de Cannes
 Sinopsi: François, professor de llengua d'un institut conflictiu de la perifèria de París, s'enfronta a un nou curs.

La classe (*Entre les murs*) tracta dels murs d'una aula, però també dels murs entre professors i alumnes, entre el que es pot exigir a l'escola i el que realment pot aportar en la resolució dels conflictes socials.

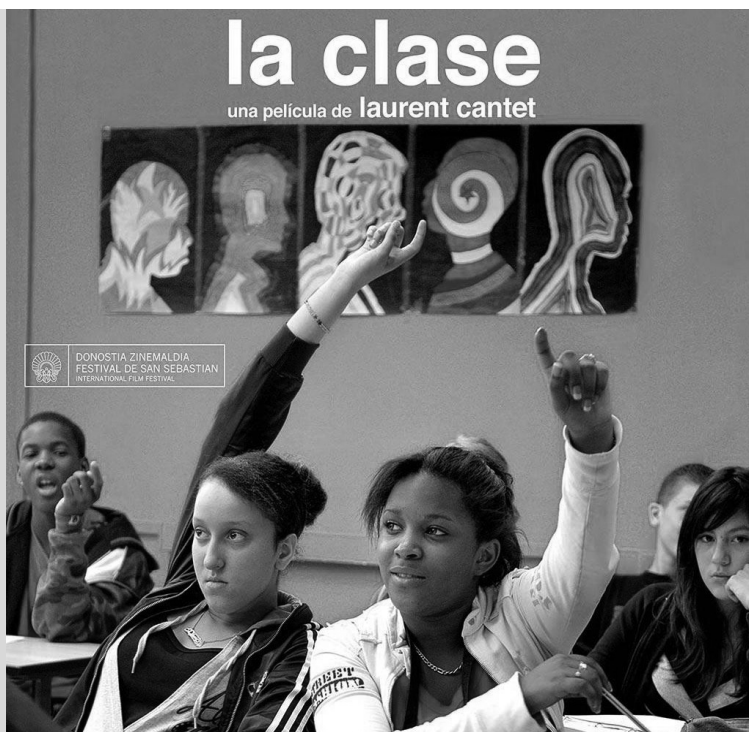
Comença un nou curs en un institut de la perifèria de París. François, professor que viu amb passió la seva feina, pretén introduir l'educació als seus alumnes, però són els

alumnes, amb els seus problemes, conflictes i perspectives diferents, que s'acaben introduint en ell.

Aquesta classe és el centre de la història, però també hi apareixen les frustracions de la resta del professorat, de les famílies desestructurades i del món que s'intueix fora dels murs de l'escola. La classe és, per tant, un reflex de la societat en què vivim.

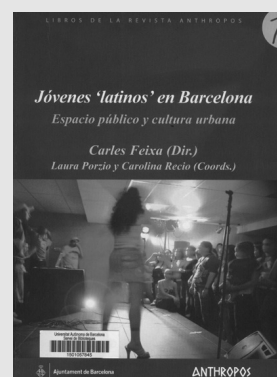
El director Laurent Cantet fuig dels tòpics i de fer demagògia de la situació. Basa l'acció de la pel·lícula en el llibre *Entre les murs*, escrit per un professor de secundària, i en la interpretació d'adolescents sense coneixements d'actuació.

Avís per a navegants: la pel·lícula té un format proper al docudrama i la història no presenta un cicle narratiu clàssic d'introducció, nus i desen-



llaç. La classe no busca responsables, no proposa grans finals idealitzats ni miracles en el comportament dels alum-

nes gràcies a un professor enlluernador. És la realitat, amb tota la frustració i enriquiment que comporta.

Jóvenes "latinos" en Barcelona: espacio público y cultura urbana


Vols aprofundir més en el tema dels joves llatinoamericans?

Fruit d'una recerca encarregada per la Direcció de Serveis de Prevenció de l'Ajuntament de Barcelona, el llibre mostra des del punt de vista dels joves i dels investigadors socials el fenomen de les bandes llatines. Una mica de llum per a un fenomen ple d'ombres.

Director: Carles Feixa
 Autor: Diversos autors
 Ciutat: Barcelona
 Editorial: Anthropolos
 Any: 2006



“Les persones amb discapacitat fan visible l'esperit de superació”

Mar Garriga



Va treballar durant 18 anys d'auxiliar administrativa i als 33 va decidir anar, per fi, a la universitat a estudiar magisteri musical.

Per què vas decidir estudiar magisteri musical?

Sempre he fet música, piano i clarinet al conservatori. La música és una eina molt important d'integració i expressió per a un discapacitat. La veritat és que em feia por col·locar-me davant dels nens per la discapacitat, però vaig fer una substitució de la professora de clarinet i vaig veure que ho podia fer. Vaig veure que allò m'agradava molt més que estar davant d'un ordinador de dilluns a divendres durant vuit hores.

Què t'ha ofert el PIUNE per poder estudiar a la universitat?

El PIUNE ofereix diferents recursos segons el grau de discapacitat. Em van dir que demanés el que necessités i que ells m'ho proporcionarien. El meu problema és de mobilitat i, per a mi, les grans distàncies de la UAB són un repte, motiu pel qual em portaven en furgoneta. També van fer que l'autobús de Manresa parés davant de la Facultat d'Educació i van posar a la meua disposició una banqueta per seure millor. Els primers dies d'universitat l'acompanyament va ser especialment important, però amb el pas del temps vas guanyant autonomia.

Quin tracte has rebut dels teus companys universitaris?

No hi ha hagut cap rebuig directe per la discapacitat, però sí que he notat com si faltés empatia, comprensió, com si es possessin una vena als ulls. A més, pensava que a la Facultat d'Educació hi hauria més sensibilitat, perquè són els futurs mestres que potser tractaran amb alumnes amb necessitats especials. De totes maneres, també seria interessant entrevistar-los a ells per conèixer el seu punt de vista sobre la discapacitat.

I dels professors?

El tracte amb el professorat ha anat sempre molt bé. L'educació que jo vaig rebre a la dècada dels vuitanta

no tenia res a veure amb l'amplitud de mires que m'he trobat aquí. De totes maneres, seguia la carrera sense problemes i només van haver d'adaptar-me l'assignatura d'educació física.

Penses que cada vegada arribaran més alumnes amb algun tipus de discapacitat a la universitat?

N'estic convençuda. Les coses han millorat molt en els darrers anys, s'han creat lleis que ens tenen en compte i la discriminació positiva ens ajuda a posar-nos al mateix nivell que els altres. Sempre que es donin bones eines a l'escola, aquesta tendència anirà en augment.

Què diries a un alumne amb discapacitat que dubtés de venir a la universitat?

Les persones amb discapacitat no arriben a la universitat no tant perquè no tinguin els coneixements necessaris com perquè no se senten capaçes. Per això, li diria que confii sempre en les seves aptituds i capacitats. A més, aquí trobarà un suport quan ho necessiti gràcies al PIUNE. Costarà, però valdrà la pena, i serà un ensenyament per a la resta de persones de la universitat.

«Gràcies a l'escola inclusiva arribaran més alumnes amb discapacitat»

Quina importància té l'escola en la integració?

Hi ha graus en què quasi és impossible que la persona amb discapacitat estigui en una escola ordinària, però hauria de ser el camí a seguir. És important que el nen amb necessitats especials tracti amb altres nens sense discapacitat. Per fer això calen professors amb sensibilitat perquè els nens creixin amb autoestima, satisfacció i capacitat per desenvolupar-se. A més, és molt important ser exigents amb aquest alumnat, perquè no es conformi amb la seva situació i



La Mar somriu davant de l'Espai Solidari de la FAS

surti de l'autocompassió i de la dependència dels altres.

Què aporten aquests alumnes a la resta?

Dependrà de la persona però, en general, crec que les persones amb discapacitat fan visible l'esperit de superació. Les persones amb una situació similar a la meua estem acostumades al fet que si piques i piques, potser no avui però sí demà, acabarà caient la paret.

Creus que cada cop s'educa més en la diversitat?

L'educació ensenya la tolerància, que està molt bé, però faria falta un grau més. No es tracta només que acceptin que hi ets sinó que s'impliquin d'alguna manera i que entenguin les teves necessitats.

Quina importància té la família?

El paper de la família és important per dir-te que vals, que pots tirar endavant; també per donar la cara per tu quan ets petit. És important que hi siguin, però alhora cal que deixin que desenvolupis la teua autonomia.

Sents que t'has hagut de fer valer més per la teua discapacitat?

Totalment. Les persones amb una situació similar a la meua sempre hem hagut de demostrar més coses per la discapacitat. En segons quins moments, has de treure el caràcter per demostrar que tu també ets vàlida. En el cas de l'acondroplàsia, tenim la llosa de segles de la gracieta, del bufó... i això costa de canviar. A més, aquesta demostració continua té la contrapartida que la gent acabi creient que sempre estàs defensant-te i de mal humor.

«En alguns moments has de treure el caràcter per demostrar validesa»

Trobes que encara hi ha prejudicis sobre les persones amb discapacitat?

Sí, i això es nota, per exemple, en el món laboral. Moltes vegades he intentat canviar de feina però mai m'han trucat. No es tracta que et facin el favor per llàstima, sinó que no et deixin fora per la discapacitat. També es nota en els missatges dels mitjans de comunicació. Som en una societat que viu molt en la bellesa i les persones amb discapacitat no complim aquests patrons. Això fa que no apareguem a la televisió, per exemple. No se'ns fa visibles i, així, no podem tenir una imatge normalitzada.

Com creus que serà el teu futur professional com a mestra?

Sé que el món laboral és difícil, però si penso en el pràcticum sóc optimista. Els nens pregunten, tenen curiositat. “Que no vas menjar quan eres petita?”. Però l'últim dia tots t'abracen i tots t'estimen i ploren. Un cop trencada la barrera, ets com qualsevol altra.

L'acondroplàsia

L'acondroplàsia és una malaltia genètica que afecta a un de cada 25.000 nens i la principal causa d'hipocreixement. Les persones amb aquesta discapacitat presenten extremitats curtes respecte el tronc, el cap més gran que el normal i el relleu frontal molt visible a la cara. Gràcies als avenços mèdics, hi ha operacions d'allargament dels ossos per poder guanyar 30 cms més, però és un procés llarg -de més de 5 anys- i dolorós. Interruptors, fonts públiques, portes, cabines, armaris,

lavabos, la barra del bar... molts elements quotidians es troben lluny per a les persones amb acondroplàsia. A més, tenen la càrrega de segles d'imatge de circ i burla.

Per a la Mar, la solució no és tan operar-se com canviar la visió de la societat perquè tenir una talla baixa no impedeixi estar bé amb un mateix.

“Faig un metre i vint-i-sis centímetres, però tinc una autoestima d'un metre noranta”, responia la Mar en una entrevista al diari *El Pou*.